



**BUURT** **LAB**®

ONTWIKKELT CONCEPTEN OP BASIS VAN INPUT VAN BURGERS

LUISTEREN EN BEDENKEN  
ORGANISEREN EN UITVOEREN  
100% DE SCHOULDERS ERONDER  
VAN BEGIN TOT EIND

DAT IS HARD NODIG

[WWW.BUURTLAB.NL](http://WWW.BUURTLAB.NL)



**STICHTING BUURTLAB  
JAARVERSLAG 2022**

# INHOUD

## INTRODUCTIE

BUURTLAB 15 JAAR

pagina 4,5

WAT IS BUURTLAB?

pagina 6,7

## HET-NET-NIET-IN10STAPPENPLAN

STAP 1: DE VRAAG ACHTER DE VRAAG

pagina 11-15

STAP 2: WAT KUNNEN WE AL VINDEN EN WETEN?

STAP 3: GEWOON EENS KIJKEN (EN VERBAZEN)

STAP 4: VERDUNDE ERNST

STAP 5: HAAKJES

STAP 6: EEN GOED IDEE. HET BEGINT ALTIJD MET EEN KLEIN IETS

STAP 7: SCHAVEN EN WRIJVING

STAP 8: ACTIE. ACTIE. ACTIE

STAP 9: WAT LEVERT HET OP?

## 5 BUURTVERBINDERS IN 2022

JACO, FRANS & EVA, WIL, RADHA, RAFAEL

pagina 21-30

## WAT DEDEN WIJ IN 2022?

KORTE TERUGBLIK

pagina 32-34

## 2022: BUURTLAB 15 JAAR (1)

In 2022 vierde stichting BuurtLAB zijn/haar 15<sup>e</sup> verjaardag. In 2007 startte BuurtLAB destijds vanuit de gedachte om interventies, aanpakken, concepten te ontwikkelen op basis van ideeën van buurtbewoners. In het eerste bedrijfsplan schreven wij het volgende:

‘ BuurtLAB ziet dat steeds meer spelers zich begeven op de markt van het sociale domein; brede scholen, woningcorporaties (die zou je in die zin ook breed kunnen noemen), brede zorginstellingen..., zij zijn allen betrokken bij de leefbaarheid van de stad/ buurt. Deze krachten moeten gebundeld worden zodat zij in de juiste richting bewegen. Dat moet leiden tot vruchtbare coalities. Daarbij is het een kunst om aan te sluiten bij vragen, wensen en behoeften van buurtbewoners. Steeds meer organisaties willen in een netwerk van welzijn, zorg, wonen en gemeentelijke diensten de (complexe) sociale problemen in de stad creatief oplossen om zo te zorgen voor een leefbare en aantrekkelijke stad.’

En:

‘Daarnaast wordt van stadsbewoners actief burgerschap verwacht. Zelf verantwoordelijkheid nemen en dragen voor de buurt waar in je woont. Dit kan overigens prima voor een grote groep stadsbewoners gelden, maar er zal altijd een groep blijven die hier (door diverse omstandigheden) niet aan kan voldoen. Ook voor burgers geldt dus het motto: actief in de stad! Om dit te realiseren zijn uitdagende projecten nodig en wordt gezocht naar concepten, die dit op zijn minst stimuleren.’

Anno 2022 ervaren wij dat een organisatie als BuurtLAB hard nodig is om groepen buurtbewoners te ondersteunen in de uitvoer van hun ideeën voor hun buurt. Het vertrouwen in grote organisaties, de overheid is niet gegroeid in afgelopen jaren. Sterker, we lijken op een dieptepunt te zitten.

Als BuurtLAB ontmoeten wij regelmatig prachtige mensen in diverse buurten. Te vaak zijn die mensen boos, voelen zich gefrustreerd, ongehoord en voelen zich niet gezien. Ze hebben het idee dat er door hen heen gekeken wordt. Alsof ze doorzichtig zijn. Je bent er wel, maar je wordt niet gezien. En toch willen ze ‘iets’ voor hun buurt doen.

## 2022: BUURTLAB 15 JAAR (2)

Omdat iedere buurt verschillend is (fysiek, sociaal en economisch) zijn de dingen die buurtbewoners willen verschillend. Wat in de ene buurt goed werkt, werkt in een andere buurt net weer iets anders. En daar moet je als professional oog voor hebben: het is niet het ontwikkelen van een 1 succesvolle, lokale aanpak en denken dat je die klakkeloos kunt kopiëren en opschalen naar andere buurten. Nee, het is iedere keer weer goed luisteren, kijken, passen en meten. Dat kost tijd, vergt een lange adem en commitment voor langere periode aan buurtbewoners. Alleen dan kan vertrouwen groeien en kun je samen een verschil maken. En je weet niet van te voren wat er tot op de komma uitkomt.

Wij merken dat dit regelmatig een ‘lastig verhaal’ voor is overheden, fondsen, financierders met de drang om vooraf te willen wat je gaat doen, hoe lang het duurt, welke impact het heeft, hoeveel mensen bereikt worden, welke methodiek gebruikt wordt, wat het verdienmodel op de langere termijn is. Bij BuurtLAB is weg (het proces) naar ‘iets’ duidelijk, maar is de uitkomst verschillend. Dat beschrijven wij het in HET-NET-NIET-IN10STAPPENPLAN. Dat plan is gebaseerd op ruim 15 jaar ervaring en opgedane kennis tijdens het werken in diverse buurten. Wij realiseren ons dat dit vrijblijvend kan overkomen, maar vrijblijvendheid zit niet in ons DNA. Als wij vinden dat wij van waarde kunnen zijn en buurtbewoners willen dat wij ‘iets’ doen, bijten wij ons erin vast en investeren wij (waar andere partijen allang zouden zijn afgehaakt). Dat hebben wij wel bewezen in de afgelopen 15 jaar. Vraag maar aan buurtbewoners. Een aantal van die bewoners hebben wij het zelf gevraagd in 2022 en in dit jaarverslag komen zij uitgebreid aan het woord.

Daarnaast leest u in dit jaarverslag over onze methodiek en wat dat in 2022 heeft opgeleverd (in ut kort).

*Bart Kleijweg & Edward Boele*

## WAT IS BUURTLAB?

De afstand tussen beleid (en de mensen die zich hier dagelijks mee bezig houden) en mensen in kwetsbare situaties in de samenleving is groot en lijkt nog groeiende. Deze groepen ervaren steeds meer complexiteit, voelen zich steeds minder gehoord, weten niet meer hoe zij zelf iets voor elkaar moeten krijgen. In het ergste geval haken zij af.

Klaar, verzuurd en boos.

Zij denken dat zij doorzichtig zijn: zij zijn er wel, maar voelen zich niet gezien. Alsof een deel van de samenleving hen liever niet ziet. Door hen heen kijkt. Onderling hebben ze vaak wel oog voor elkaar. Ook al hebben ze nog zo weinig, ze helpen elkaar. Dat zorgzame en die solidariteit raakt ons. Iedere keer weer.

De groter wordende afstand draagt op zijn zachtst gezegd niet bij aan veerkrachtige, vitale buurten waar de overheid van bewoners steeds meer vraagt dat zij zelf de schouders eronder zetten en dingen voor elkaar boksen.

In deze buurten is participatie veelal verworden tot een 'vinkje op de lijst' van te nemen stappen om iets van de grond te krijgen in de buurt. Bijeenkomsten in een zaaltje. Vergaderingen met geklaag en wantrouwen, waar degene met de grootste mond de meeste tijd en aandacht krijgt.

## UT KEN OOK ANDERS

Er zit 'in' deze mensen/burgers, ondanks de kwetsbare situatie waarin zij vaak verkeren, creativiteit en veerkracht. Zij hebben ideeën over de oplossingsrichtingen voor de problemen in hun buurt. Zij zijn experts op het gebied van hun eigen ervaren leefbaarheid. Wanneer je die expertise, creativiteit en zorgzaamheid weet aan te boren, gebeuren er mooie dingen... Iets dat wij sinds 2007 ervaren.

## PRAKTIJK SENSITIEF

Het lijkt voor de hand liggend om een formule, die succesvol is ontwikkeld in een buurt, op te schalen en uit te rollen naar andere buurten. Werkt Formule x prima in buurt x op het gebied van armoede? Dan rollen wij die ook uit in buurt y. En buurt z. Wij sluiten niet uit dat een dergelijke manier van werken ook succesvol kan zijn.

Bij BuurtLAB gaat het niet om het opschalen van de uitkomst. Het draait allemaal om de wegen ernaar toe. Om de creativiteit bij mensen zelf aan te boren en om te zetten in actie heeft BuurtLAB HET-NET-NIET-IN10STAPPENPLAN: ZO KEN UT OOK!

Wij zijn iedere keer weer verrast over de uitkomsten van onze aanpak BuurtLAB werkt nu ruim 15 jaar op deze manier en er zijn bijzondere en mooie formules uitgekomen.

### BUURTLAB: IN UT KORT

BuurtLAB is een platform dat gericht is op het ontwikkelen van innovatieve oplossingen voor lokale problemen in Rotterdam. Het platform werkt samen met bewoners, ondernemers, organisaties en de gemeente om ideeën te genereren en projecten te ontwikkelen die bijdragen aan de versterking van de leefbaarheid en duurzaamheid in de stad.

Stichting BuurtLAB uit Rotterdam is een organisatie die zich richt op het ontwikkelen van innovatieve oplossingen voor lokale problemen in de stad. Het werkt samen met bewoners, ondernemers, organisaties en de gemeente Rotterdam om ideeën te genereren en projecten te ontwikkelen die bijdragen aan de versterking van de leefbaarheid en duurzaamheid in de stad. De stichting wil mensen actief betrekken bij de oplossing van problemen in hun eigen omgeving. Dit gebeurt door middel van co-creatie en buurtgericht onderzoek. BuurtLAB gelooft dat de beste oplossingen voortkomen uit de praktijk en van mensen die ermee te maken hebben.

**DE UITKOMST IS ANDERS  
ONZE AANPAK STAAT VAST  
100% DE SCHOULDERS ERONDER  
VAN BEGIN TOT EIND**

DAT IS HARD NODIG

**[WWW.BUURTLAB.NL](http://WWW.BUURTLAB.NL)**



# HET-NET-NIET-IN10STAPPENPLAN

[WWW.BUURLAB.NL](http://WWW.BUURLAB.NL)

**BUURT LAB**®

ONTWIKKELT CONCEPTEN OP BASIS VAN INPUT VAN BURGERS



## STAP 1, 2 & 3

### STAP 1: DE VRAAG ACHTER DE VRAAG

Er is altijd een aanleiding. Een vraag. Die komt vanuit een gemeente, een school, een andere organisatie of groep bewoners. Wat is de vraag en waarom is juist die vraag er?

Onze ervaring is dat er onder de eerste vraag onderliggende vragen zijn. Die willen wij op tafel.

### STAP 2: WAT KUNNEN WIJ AL VINDEN EN WETEN?

Op zoek naar bestaande data en informatie over de buurt, de vraag en het probleem.

Wij Googlen, lezen reeds verschenen stukken, trekken rapporten uit de la en gaan op zoek naar wat er al te vinden is.

Inlezen, zoeken en speuren.

### STAP 3: GEWOON EENS KIJKEN (EN VERBAZEN)

Dat doen wij door:

- a. wandelen in de buurt
- b. ons laten verrassen en verbazen over wat wij zien en tegenkomen
- c. toevallige ontmoetingen
- d. kennismaken met organisaties die al in de buurt actief zijn
- e. beelden maken (foto's)
- f. herhalingen van wandelingen in de buurt op andere momenten van de week

## STAP 4: VERDUNDE ERNST

Verdunde Ernst. Nee, wij hebben deze mooie term niet zelf bedacht. Hij komt uit de Presentiebenadering. Ere wie ere toekomt. Maar toen wij hem lazen en begrepen wat de achterliggende gedachte is, kwam hij goed binnen. Het dekt de lading van wat wij doen als wij met mensen aan de slag zijn. Namelijk dat wanneer je samen iets doet, zorgen en meningen makkelijker gedeeld kunnen worden. Alsof je brein in een stand komt waardoor praten over wat je bezig houdt, makkelijker en ontspannen gaat.

Een prachtig voorbeeld in het 'doen van verdunde ernst' is bakker Abel van de Taarten van Abel. Althans dat vinden wij.

In zijn televisieprogramma's bakt hij taarten met kinderen die problemen hebben, iets bijzonders meemaakten of met een levensvraag worstelen. Terwijl de mooiste baksels worden bereid, krijgt Abel de kinderen altijd op een ontspannen manier aan het praten over wat hen bezighoudt.

Tijdens de activiteiten/aanbod die wij doen midden in de buurt mengen wij het stellen van de juiste vragen, interesse en humor om tot de ernst van de zaak te komen. Daarbij delen wij zelf ook persoonlijke verhalen en tonen kwetsbaarheid (tot een bepaalde hoogte). Die hoogte hangt af van de situatie en de persoon met wie je in gesprek bent. In alle gevallen is het van essentieel belang dat we vertrouwen uitstralen dat wat gedeeld wordt, in goede handen bij ons is.

**VERDUNDE ERNST  
DOOR SAMEN IETS TE DOEN  
EEN PRAATJE TE MAKEN  
TOT DE KERN KOMEN**

DAT IS HARD NODIG

**[WWW.BUURLAB.NL](http://WWW.BUURLAB.NL)**

## STAP 5 & 6

### STAP 5: HAAKJES

Hier tellen we de eerste 4 stappen bij elkaar op en proberen vat op de zaak te krijgen. Wij zoeken naar de ideeën en oplossingsrichtingen van bewoners. Haakjes om uit te werken.

### STAP 6: EEN GOED IDEE. HET BEGINT ALTIJD MET EEN KLEIN IETS

De ideeën van bewoners moeten vorm krijgen in een plan/concept/aanpak. Hoe je het ook wilt noemen.

We nemen afstand en dan.....plots is het daar.

Vlak voor ons neus.

Een klein iets.

Een opmerking van iemand. Een gesprekje met een kind. Een uitspraak van een bewoner. Een artikel. Een vluchtige observatie.

Een simpele oplossing bedacht door een bekende. Een product dat in de schappen staat van de lokale supermarkt.

Een gesprekje, dat je toevallig opvangt, tussen buurtbewoners.

Dat zet ons aan het denken. We praten, appen, en schrijven er korte stukjes over. Delen het.

Laten het even liggen. Slapen er wat nachten over.

En dan blijft er iets van over of niets. In het geval dat er iets van over blijft, maken wij van iets een plan op hoofdlijnen.

## STAP 7, 8 & 9

### STAP 7: SCHAVEN & WRIJVING

Het plan leggen wij voor aan bewoners en andere partners. Onze ervaring is dat het plan/concept bij de start klein van aard is. Overzichtelijk en behapbaar voor een grote groep bewoners. Gericht op het behalen van een eerste succes en het tanken van vertrouwen. Vaak moet er nog worden geschaafd. Uiteindelijk is het plan klaar en heeft het een begroting.

Wat kost het en wie gaat dat betalen? Klaar om ingediend te worden bij gemeente, fondsen of andere bronnen van financiering. En daar ontstaat altijd enige wrijving, want het moet passen in bestaand beleid en bewoners moeten zichzelf er in herkennen. BuurtLAB 'vertaalt' het plan en stemt het af op beleid.

### STAP 8: ACTIE. ACTIE. ACTIE.

En dan is het moment om aan de slag te gaan.

Actie. Actie. Actie.

Samen de schouders eronder te zetten.

Werken aan kleine successen en kleinschalige overwinningen.

### STAP 9: WAT LEVERT HET OP?

Wij vinden het goed en bovenal leerzaam om gedurende het proces met enige regelmaat de thermometer in de aanpak te steken. Wat is de stand van zaken en wat levert het op? Dit doen wij op verschillende manieren. Manieren die passen en aansluiten bij bewoners en waarvan de uitkomsten bruikbaar zijn in de verantwoording richting partners en financierders. Wij hebben een digitaal logboek waarin belangrijkste signalen verzameld worden.

**WAT ZEGGEN BEWONERS OVER ONS**

**BUURMAN KANTOOR BUURTLAB CROOSWIJK**

**„JULLIE DOEN  
TENMINSTE  
WAT!!**





**PROFESSIONALS KOMEN EN GAAN  
BEWONERS WILLEN VASTE GEZICHTEN ZIEN  
SOMMIGE BUURTEN ZIJN AL 10 JAAR  
'VASTE KLANTEN' BIJ BUURTLAB**

DAT IS HARD NODIG

**[WWW.BUURTLAB.NL](http://WWW.BUURTLAB.NL)**



# ENKELE BUURTVERBINDERS UIT ONS NETWERK

[WWW.BUURTLAB.NL](http://WWW.BUURTLAB.NL)

MET, VAN & DOOR BEWONERS

## BUURT: OUDELAND

**JACO**

FOTO: Lianne Brenkman

## EEN TEAM, EEN MISSIE

23

Opeens stond hij naast de bus van BuurtLAB toen Edward en Stefan kerstboompjes aan het planten waren. Jaco Pieterse (61) had niet veel meer omhanden, maar moest wat gaan doen, vertelde de bijstandsambtenaar hem. Zo stiefelde hij naar de aanleg van de natuurspeeltuin aan de Othelloweg in Hoogvliet, nog niet wetende dat het de eerste stappen waren naar het vrijwilligerswerk.

‘We zijn met z’n drieën een ploegje gestart’, vertelt Jaco. ‘De Vliegende Hoogvlieters, heten we’. Jaco laat trots zijn kaartje zien van wat hij het cluppie noemt. Naast de foto’s van de drie vrijwilligers Martin, Dominique en Jaco zelf, luidt de slogan ‘een team, een missie’. En dat hebben ze: kinderen vertier bieden. Halloween, hutten bouwen, kerstmarkt, disco voor mensen met een beperking en paaseieren zoeken; het is een greep uit het assortiment van wat ze jaarlijks organiseren.

‘Ik heb als timmerman altijd buiten gewerkt. Dus toen ik zonder werk kwam te zitten, wilde ik wel buiten iets doen. Binnen zitten is niks voor mij. Zo’n zes jaar geleden kwam ik Edward en Stephan tegen en ben ik door hun vrijwilligerswerk gaan doen.’ Maar waarom hij nou precies koos voor die vrijetijdsbesteding, weet hij eigenlijk niet. Wel was hij van jongs af aan altijd al te vinden in zijn plaatselijke clubhuis om te helpen. Hij koos destijds dan ook voor de opleiding KVJV, KinderVerzorging/JeugdVerzorging. ‘Dat heb ik een jaar gedaan. Na het tweede rapport zei mijn

lerares: ‘stop er nou maar mee. Jij gaat dat diploma toch nooit halen’. Ik draaide al 5 jaar mee in het jeugdwerk. Op school beredeneerden ze alles vanuit de theorie. Ik zag de praktijk. Ik heb het jaar nog afgemaakt, maar ben daarna in militaire dienst gegaan.’ Omdat hij wilde werken, ging hij na zijn dienstplicht de bouw in. Wel bleef hij altijd hier en daar nog vrijwilligerswerk doen in buurt- en clubhuizen.

‘Nu doe ik het fulltime, want werken dat wordt ‘m niet meer’, haalt hij zijn schouders op. ‘Ik doe nu lekker waar ik zin in heb.’ Evenzogoed moest hij wel wat gaan doen van de gemeenteambtenaar, en niet thuis gaan zitten. Jaco is nu blij met wat hij heeft met zijn ploegje. ‘Martin bedenkt het, Dominique regelt het en ik zorg dat het op de plaats van bestemming komt. En zo hebben we de taken een beetje onder elkaar verdeeld.’ Jammer alleen dat het aanvragen van subsidie voor de activiteiten veel moeilijker is geworden nu de nieuwe bestuurslaag Wijk aan Zet er is gekomen. ‘Tot 2.500 euro subsidie gaat nog wel, maar op alle projecten die boven dat bedrag zitten moet worden gestemd door de mensen. Het is een soort loterij geworden. We weten niet meer of bijvoorbeeld het huttdorp door kan gaan. Dat kost toch gauw 3.500 euro, of de kerstparade door Hoogvliet, al snel 15.000 euro. Dat is flink balen. Zo blijft er niks over van de activiteiten.’

TEKST: Robert Verkerk

MET, VAN & DOOR BEWONERS

# BUURT ZEVENKAMP

FOTO: Lianne Brenkman

# FRANS & EVA



## MIDDEN TUSSEN DE MENSEN EN NIET ERNAAST

25

Ze begonnen niet in de makkelijkste periode aan het buurtwerk in de wijk. Frans (47) en Eva (41) Pietersma uit Zevenkamp werden in het eerste corona jaar 2020 door dochterlief 'aangezet' om wat voor de mensen in de wijk te gaan doen. 'Mijn dochter riep opeens: 'Wat heeft het allemaal nog voor zin? Was ik maar nooit geboren.'

'Dat was vrij confronterend', vertelt Eva. 'Het was in de tijd dat er hekken om de speeltuinen stonden. Kinderen konden nergens meer naartoe. Iedereen werd door de overheid zijn huis ingeduwtd. Het was tegen het absurde aan', vertellen Eva en Frans. 'Als je dochter er al zo in zit, hoe moeten andere kinderen er dan wel niet in zitten.'

Dus benaderde het echtpaar de wijkmanager en wijknetwerker om die zomer nog wat activiteiten te gaan organiseren. 'Toen zag het er naar uit dat we ons weer wat mochten bewegen.' Andere partijen bleven op hun handen zitten, maar de kinderen wilden iets van beweging hebben. En zo begonnen de Pietersma'tjes met twee activiteiten in het Zuidelijk Wijkpark. Aan het begin van de zomervakantie iets en ook aan het eind. Geregeld dus.

Inmiddels hebben ze via-via een leegstaande winkelruimte kunnen organiseren, zodat ze daar al heel wat spullen kunnen opslaan. Ze organiseren nu immers al jaarlijks tussen de 10 en 15 activiteiten in Zevenkamp. Op de piekmomenten zijn ze zo'n beetje 40 uur per week voor de wijk aan de slag.

Voor Frans want die werkt niet meer. Eva werkt nog 36 uur in de ploegendienst. 'Wij willen met onze activiteiten midden tussen de mensen staan en niet ernaast. Dat is het verschil met andere organisaties die hier in Zevenkamp wel eens wat organiseren. Die zetten iets neer en gaan vervolgens zelf beleven in plaats van een beleving creëren.'

De wijk is heel divers, zowel in sociaal opzicht als cultureel en economisch. Dat betekent tegelijk dat Eva en Frans ook wijkbewoners helpen. 'Laatst nog. Bleek dat iemand al lange tijd geen kledingkast meer had. Dus ik ga bellen met iemand die toevallig het huis van zijn ouders aan het leeghalen was. Of daar een kledingkast bij zat. Nee dat niet, maar wel weer andere dingen. Enfin, en zo kom je verder als je elkaar wil helpen', vertelt Frans. De activiteiten die Frans en Eva op poten hebben gezet, soms in samenwerking met BuurtLAB, variëren van kleine sport- en spelactiviteiten zoals de petflessen race tot allerlei workshops.

Ze zitten qua activiteiten even in de luwte. Dan gaat het werken in het hoofd van Frans. Dan krijgt hij het druk met het verzinnen van nieuwe ideeën en zo nodig het aanvragen van subsidies. Volgens hem al bijna een fulltimebaan. Frans is al bezig met Halloween voor volgend jaar. En zo wil hij ook nog eens iets dat een variatie is op de Highland Games. 'Gewoon iets gekks met doedelzakken lijkt mij gaaf. In de zomer. Een absurdistisch idee voor kinderen om vooral lol te maken.'

TEKST: Robert Verkerk



MET, VAN & DOOR BEWONERS

# BUURT JAFFA

**WIL**

FOTO: Lianne Brenkman



## ER IS GEEN ENE GEK OP DE AARDBOL ZOALS JIJ

27

Ze houdt een grote sleutelbos tussen duim en wijsvinger omhoog. 'Daar hoop ik ooit wat sleutels van af te halen', glimlacht Wil Plomp, bestuurslid en vrijwilliger bij Stichting Speeltuin Oudedijk in Rotterdam. Of het haar ooit gaat lukken om te stoppen bij de speeltuin is nog even afwachten, want na ruim 30 jaar vindt ze het maar moeilijk om afscheid te nemen van wat ze noemt 'toch mijn kindje'.

Het wordt haar ook niet makkelijk gemaakt. Vanuit haar woning aan de Ramlehweg overziet ze dagelijks het kinderparadijs. Als ze wil kan ze de kinderen vanaf het balkon toespreken. Het is vooral het gemak waarmee ze altijd inzetbaar is: zo dichtbij. Dan wil ze 's avonds nog wel eens worden gebeld: of ze nog even dit of nog even dat wil doen.

'Er zijn gewoon bijna geen vrijwilligers meer te krijgen. Vroeger stonden de ze hier de paardenstaartjes in het haar van de meisjes te vlechten. Dat is allemaal niet meer. Iedereen heeft het druk. Ik snap het ook wel. Vrijwilligerswerk is eigenlijk niet zo vrijwillig als het lijkt. Er wordt toch een heleboel van je verwacht, ook van de gemeente. En je zit ook vast in een rooster. De boel moet hier natuurlijk wel open zijn.'

Het moet ergens in 1985 zijn geweest toen ze met haar zoontje de speeltuin bezocht. Gewoon als bezoekende moeder. 'Later, toen de huizen in de Palestinastraat, naast de speeltuin, werden gesloopt ben ik in de molen van de speeltuin terecht gekomen.

Toen moest er ook een nieuwe speeltuin komen, met een hek er omheen. Er kwamen voor het eerst speeltoestellen van de gemeente en drie beheerders. Van die Melkert-banen had je toen.' Maar die zijn inmiddels wegbezuinigd. Ondanks de bouw van huizen destijds zijn de moestuintjes van BuurtLAB binnen de hekken nog net gered. Eén betaalde kracht en twee vrijwillige krachten kent de speeltuin nog, waar vooral in het voor- en najaar veel kinderen komen spelen.

'Wat er de afgelopen jaren is veranderd?' Wil denkt na. 'Aan de kinderen eigenlijk niet zo veel. Het zijn die volwassenen die roepen dat ze zoveel moeten. Geef een kind een emmer, wat zand en een schep en het lukt gewoon. Een speeltuin moet een vrije plek zijn, waar ze lekker kunnen doen wat ze zelf willen. Niet naar hockey, niet naar zwemles of huiswerk maken.'

In 2011 stond Máxima voor de deur om Appeltjes van Oranje uit te delen aan Stichting BuurtLAB. Het is één van de hoogtepunten van Wils leven als speeltuinvrijwilliger. Daarnaast werkt ze nog altijd in de Jeugdzorg, maar vanaf volgend jaar gaat ze met pensioen. En dan wil haar man dat ze ook beneden stopt. 'Ik ben langzaam dingen aan het overdragen, onder anderen het maken van de roosters. Om de jonge mensen te ondersteunen blijf ik nog even.'

**TEKST: Robert Verkerk**

MET, VAN & DOOR BEWONERS

# BUURT JAFFA

**RADHA**

FOTO: Lianne Brenkman



## PLEINMOEDER BLIJF JE ALTIJD

Ze is nu nog de spin in het wijkweb rond het Berkelplein, maar ooit gaat Radha Jiawan haar passie achterna. ‘Als ik met pensioen ga, wil ik een eettentje openen waarin ik Surinaamse gerechten maak.’ En toch: ‘Pleinmoeder blijf ik altijd, ook voor de kinderen die inmiddels volwassen zijn.’

Wanneer Radha precies begon met het vrijwilligerswerk, weet ze niet eens meer precies. Zo lang is ze al bezig, wil ze maar zeggen. Het moet ergens 20 jaar geleden zijn geweest, toen ze net aan het buurtplein was komen wonen. Met kleine kinderen thuis werd ze al snel overblijfmoeder bij de Arentschool. Daar maakte ze ook kennis met Stichting BuurtLAB. ‘Om de schooltuintjes te onderhouden aan de Oudedijk deden we een cursus met Bart en Edward.’

Maar zoals dat gaat met mensen die oog hebben voor de sociale omgeving wilde voormalig sociaal pedagogisch medewerker Radha meer gaan doen. Aangespoord door BuurtLAB gaf ze vrouwen Nederlandse les. Ook werd ze pleinmoeder. ‘De chaos op het plein was zo groot dat er wel toezicht nodig was. Met zo’n vijftien andere moeders zorgden wij ervoor dat er leuk werd gespeeld en er geen ruzies ontstonden. En zo waren we ook de ogen en oren voor de gemeente en woningcorporatie Woonstad.’

Zo leerden buurtbewoners Radha kennen. ‘Kinderen die inmiddels volwassen zijn noemen me nog tante, juffrouw of oma; niet bij mijn voornaam, want dat doe je niet in Suriname.’

Haar Surinaams-Hindoestaanse achtergrond zegt ook veel over haar ‘bemoeienis’ met de buurt. ‘Als er wat moet gebeuren sta ik voor mensen klaar. Dat zit in mij. Klarstaan voor een ander geeft mij een stukje levensvreugde.’

Ook al is nu allang geen pleinmoeder meer, nog steeds is ze betrokken bij de buurt. Ze organiseert, vaak met anderen, allerlei activiteiten; van een zwembad voor de thuisblijvers in de zomervakantie, tot het versieren van een grote kerstboom en oliebolle bakken. ‘Nu corona voorbij is, kunnen we weer een heleboel activiteiten gaan oppakken. De kerstboom kan nu ook wel weer terugkomen.’ En als het niet om activiteiten gaat, weten mensen haar wel voor allerlei andere zaken te vinden. Als er in ons wooncomplex iets niet goed gaat, benaderen ze Radha. Zij kent de juiste mensen bij de gemeente of woningcorporatie.

Op het balkon voor haar deur wijst ze naar het plein: ‘Kijk, nu is het weer helemaal leeg. Daarnet nog helemaal vol. Zo gaat het heel de dag, af en aan.’ Ondertussen zint ze op een nieuwe activiteit waarin het eten centraal staat. ‘Nieuwe bewoners bekommeren zich steeds minder om de wijk. Ik heb het idee om te gaan ‘cultuurkoken’; om de twee of drie maanden wil ik dan verschillende culturen via het koken samenbrengen. Eten maakt de tongen los. Dan kunnen we van elkaar leren. Daar wordt de wijk alleen maar beter van.’

**TEKST: Robert Verkerk**

MET, VAN & DOOR BEWONERS

# BUURT CROOSWIJK

**RAFAEL**

FOTO: Lianne Brenkman

## HET HART VAN CROOSWIJK BEWEEGT OOK OP SNEAKERS

31

Noem Rafael Krijgsman geen vrijwilliger, want dat is hij niet. De geboren en getogen Crooswijker is in zijn wijk vooral een bezig baasje. Hij doet leuke dingen, omdat hij 'geen rust in zijn kont heeft'. Tegelijkertijd vindt hij het prettig om samen met mensen in beweging te zijn. Soms letterlijk, maar vooral om de wijk op te stomen in de vaart der volkeren.

Rafael is naast 'bezig baasje' ook een hardloper. Dan zit het met atletiekvereniging PAC om de hoek rond de Kralingse Plas natuurlijk wel snor, zou je denken. Maar nee, voor Rafael is de hele stad zijn parcours. 'Niet iedere keer hetzelfde rondje door het Kralingse Bos. Crooswijk Runners loopt op allerlei plekken door de hele stad.' En op deze manier krijgt hij de mensen graag in beweging voor uiteindelijk een hoger doel: 'Dat wijkbewoners elkaar leren kennen. En van het een komt het ander.'

De interieurarchitect van beroep bracht ooit jongeren uit de wijk in beweging. 'Onder de naam Crooswijk Running Clinics liepen we dan vijf keer en sloten we de clinic af met de Kika Run. Zo leerde ik de jeugd in de wijk kennen. Daarna ontstond Crooswijk Runners omdat Iris Schiebergen van de inmiddels gesloten koffiebar CROOS een hardlooptrainer zocht.' En als dan eenmaal de bal gaat rollen, of in het geval van Rafael de schoenen gaan lopen, is er geen houden meer aan.

De aanpak van Rafael in de wijk is eenvoudig. 'Praat met elkaar, spreek elkaar aan. Daar haal je uiteindelijk de winst. Alles wat ik doe, doe ik niet alleen maar altijd met andere mensen in de wijk. Zo ken ik ook BuurtLAB en DOCK. En waar ik dingen organiseer, zoals Camping Crooswijk, doe ik dat natuurlijk altijd met andere mensen. Eigenlijk speelt er genoeg in de wijk, alleen weten mensen het niet altijd van elkaar.' Dat kan bij Rafael niet bestaan. Hij veert juist op bij synergie.

Inmiddels is Rafael ook wijkraadslid. Hij is geen vergadertijger en al helemaal geen man van post-its. 'Dan wil ik er wel eens met een gestrekt been in gaan om zaken voor elkaar te krijgen, want dat is nodig. De wijk is aan het verschralen. Voor een hapje eten moet je de wijk uit. Dat kan natuurlijk niet.' De wijk heeft een grote metamorfose ondergaan en dat trok nieuwe en jonge bewoners aan, maar in de wijk zijn geen restaurants en leuke toffe barretjes. Daar baalt Rafael van.

Hij heeft daarom nog genoeg te doen in de wijk. 'Omdat we meer voorzieningen willen hebben ben ik Crooswijk Beweegt als tegenoffensief begonnen. Beweegt in de zin van letterlijk reuring maken, laten zien dat de wijk leeft, maar ook dat Crooswijk in ons hart zit en dat hart beweegt.'

**TEKST: Robert Verkerk**

## WAT ZEGGEN BEWONERS OVER ONS

JONEY MOEDER UIT OUDELAND

**WIJ HADDEN JULLIE  
EXPERTISE NODIG.  
JULLIE HEBBEN DE JUISTE  
BALANS GEZOCHT TUSSEN  
EXPERTISE/KENNIS EN  
ONZE EIGEN MENING.**

## KORTE TERUGBLIK 2022 (1)

### BUURTVERBINDERS

Naast Frans & Eva, Jaco, Rafaël, Wil en Radha werkte BuurtLAB met x buurtverbinders samen.

Als duidelijk is wat buurtbewoners (verbinders) voor hun buurt willen bereiken en op welke manier zij dat willen doen, is het tijd voor om iets op poten te zetten. De buurtbewoner is in-the-lead en trekt de kar. Onze ervaring is dat gaande weg er altijd wel wat hobbels komen en dat er op die momenten behoefte is aan een luisterend oor, advies, een mening van onze kant etc. Het zijn juist dat soort momenten dat bewoners open staan voor, laten we het noemen coaching. Veelal spreken we af in de buurt met een kop koffie erbij en bespreken we de hobbels: coaching in de buurt.

Hobbels die wij regelmatig hoorden:

Waar vind ik een potje met geld?

Hoe krijg ik contact met de gemeente?

Kunnen jullie helpen met formulieren invullen?

Op welke rekening kan ik geld laten storten?

Heb ik een vergunning nodig?

Hoe maak ik publiciteit in de buurt?

Wat doe ik met die lastige burens die boos zijn op ons?

Met welke partijen kan ik samenwerken?

Welke fondsen zijn er?

Kunnen jullie erbij zijn als ik wat onderneem?

Hoe leg ik dit uit aan bijvoorbeeld de gemeente?

Coaching in de buurt is maatwerk en per buurtverbinder verschillend.



## KORTE TERUGBLIK 2022 (2)

### AANPAK ZEVENKAMP

Meer buurtverbinders in de buurt Zevenkamp: dat was het idee van Frans en Eva om meer voor de wijk te kunnen betekenen inclusief meer aandacht te kunnen geven aan de opgroeiende jeugd. Met steun van het Oranje Fonds zijn we in 2022 gestart met de pleinenaanpak. Na een jaar intensief met elkaar optrekken en activiteiten organiseren op de pleinen is de vrijwilligers groep gegroeid naar 20 bewoners. Een enthousiaste groep vrijwilligers die steun nodig hebben om mee te doen en het prettig vinden dat iemand anders de verantwoordelijkheid neemt. Voor 2023 is de zoektocht hoe we de huidige groep vrijwilligers kunnen laten uitgroeien naar Buurtverbinder.

### AANPAK CROOSWIJK OP STELTEN

Crooswijk op Stelten is een mooi voorbeeld hoe een idee van bewoners die zich niet gehoord voelen kan uitgroeien tot een buurtfestival. COS is na vijfjaar een niet te missen festival in Crooswijk georganiseerd door bewoners en ondersteund door (steeds meer) organisaties uit de buurt. Onze aandeel is luisteren, luisteren naar bewoners die iets willen voor hun buurt zoals vroeger toen je contact had met elkaar. We hebben na het luisteren de bewoners niet meer losgelaten.

### RAVOTTUH

De vraag naar 'groene' programma's groeit. Het belang van buitenspelen en in de natuur zijn wordt steeds vaker onderkend. In 2022 had Ravottuh aanbod in Kralingen Crooswijk, Alexander, Hoogvliet, Delfshaven, Noord, Ridderkerk, Delft en Nissewaard. In samenwerking met kinderboerderij de Oedenstee (onderdeel van Stichting Natuurstad) in Hoogvliet is het plan uitgewerkt voor aanleg natuurspeelplek van ruim 700m<sup>2</sup>. Realisatie in 2023.

## KORTE TERUGBLIK 2022 (3)

### SMAKELIJKE MOESTUINEN

De vraag naar Smakelijke Moestuinen is dalende en hebben wij besloten dat in 2023 de laatste Smakelijke Moestuinen de deur uit gaan bij BuurtLAB. 10 jaar lang hebben wij locaties kinderopvang in het gehele land voorzien van moestuinen, materialen en een 3-jarig programma. Het onderwerp groente eten en moestuinieren staat in de kinderopvang stevig op de kaart. Dat neemt niet weg dat er volop werk aan de winkel is op het gebied van groente-inname bij kinderen. 1% van de kinderen in Nederland eet voldoende groente eet.

### BUURTSPOORT

Sporten en bewegen was in 2022 onder de jeugd niet vanzelfsprekend, de jeugd verlaat de sportvereniging en is verbonden met zijn telefoon. Voor BuurtLAB een signaal om te blijven investeren in sporten in de buurt en op pleinen.

Dagelijks trekken we de buurt in om te sporten op de pleinen, in Hoogvliet in de ochtenden pauzesport op school en in de middag na schooltijd op de pleinen. De kleine pleintjes maar ook het Cruiffcourt en de Krajicek Playground. Centraal in de aanpak dat jongeren zelf een bijdrage leveren aan de organisatie van het sportaanbod, als beloning kunnen ze een LSR opleiding volgen.

Vanuit Crooswijk organiseren we met Concrete Lions een basketbal community in Rotterdam. Een beweging die jongeren bij elkaar brengt en op zijn of haar niveau laat sporten. Een community die groeit onder de bezielende leiding van onze Buurtsportcoach Alpha.

### POP UP ADVENTURE PLAYGROUND

We hebben afscheid genomen van de SRV-wagen: te oud, te vies en niet meer van deze tijd. Eind 2022 is de elektrische wagen geleverd waarmee wij de Pop Up Adventure Playground in de stad konden opzetten.

Wat is de Pop Up Playground?

Kinderen vinden het heerlijk om ruig buiten te spelen en zelf spel te maken zonder al te veel sturing en bemoeienis vanuit volwassenen. Daar worden ze groter van en ze leren er ontzettend veel van. Alleen die speelruimte wordt steeds schaarser.

Met een elektrokar vol materialen, 'bezorgen' wij de Pop Up Playground op een groene plek in een buurt van de stad. Loose parts, gereedschap, zeilen, dozen, blokken etc. Spelen zonder speelgoed. In het groen.

En dan vies naar huis.

**BUURT  
LAB**®

ONTWIKKELT CONCEPTEN OP BASIS VAN INPUT VAN BURGERS

STICHTING BUURTLAB

POSTBUS 22045

3003 DA ROTTERDAM

BEZOEKADRES

CROOSWIJKSEBOCHT 10A

3034 NA ROTTERDAM

[WWW.BUURTLAB.NL](http://WWW.BUURTLAB.NL)

[INFO@BUURTLAB.NL](mailto:INFO@BUURTLAB.NL)

